

PERUSTIETOA
YRITTÄJYYDESTÄ
JA YRITTÄJÄKOULUTUKSESTA
SUOMESSA

YRITTÄJYYS

YRITTÄJYYSSALAN
KOULUTUSTOIMIKUNTA

 Suomen Yrittäjät

yrittajat.fi

YRITTÄJYYS

SISÄLTÖ

Aluksi	3
1. Yritystoiminta Suomessa	
1.1 Yritykset.....	4
1.2 Yrittäjät.....	8
2. Koulutus	
2.1 Yrittäjien ja väestön koulutus pohja.....	10
2.2 Yrittäjien koulutus sukupuolen, iän ja yrityksen perustamisajankohdan mukaan.....	10
2.3 Yrittäjien koulutus toimialan mukaan.....	12
2.4 Yrittäjien koulutus yrityksen koon mukaan.....	12
2.5 Yrittäjien koulutus yritysmuodon mukaan.....	13
3. Koulutus ja yrittäjyysopetus	
3.1 Suomen koulutusjärjestelmä	14
3.2 Oppilaitokset, opiskelijamäärät ja suoritettut tutkinnot	15
3.3 Yrittäjyys koulutuksen eri asteilla	16
Lopuksi	18
Mistä lisätietoa	19

► ALUKSI

Yritystoiminnalla ja yrittäjyydellä on keskeinen osa Suomen talouselämässä. Yrittäjyys on kansantalouden liikkeellepaneva tuotannontekijä ja myönteisen hyvinvointikehityksen perusta. Yrittäjyysaktiivisuus ja kasvuyritysten määrä on kuitenkin kansainvälisesti vertaillen suhteellisen alhaisella tasolla. Suomalainen liiketoimintaympäristö arvioidaan kansainvälisesti korkeaksi.

Yrittäjyys on koulutusjärjestelmässämme sisällytetty eri asteiseen koulutukseen yleissivistävistä opinnoista aina korkeakouluopintoihin. Koulutuksessa yrittäjyysisältöjä voidaan kuitenkin vielä kehittää. Tärkeätä on, että yrittäjyys mielletään yhtenä uravaihtoehtona ja että yrittäjyyskasvatuksella saadaan aikaan myönteisiä asenteita yrittäjyyttä ja yrittäjämäistä toimintatapaa kohtaan.

Tässä vihkosessa annetaan perustietoja suomalaisesta yrittäjyydestä ja kuvataan koulutusjärjestelmäämme yrittäjyyskoulutuksen näkökulmasta. Aineisto on tarkoitettu erityisesti yrittäjyysopetuksen tukimateriaaliksi, opetushallinnon suunnittelun välineeksi sekä työelämää edustavien henkilöiden tietolähteeksi.

Käytetyt tilastot perustuvat pääasiassa Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriin, Tilastokeskuksen tilastoihin sekä kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisemaan Yrittäjyyskatsaukseen 2005.

Yrittäjyyskasvatusta koskevia linjauksia on tehty niin Euroopan unionin kuin kansallisellakin tasolla. Tällaisia ovat:

[Euroopan Unionin neuvosto Lissabonissa 14.2.2001](#)

- Yrittäjyys yhdeksi kansalaisten perustaidoksi

[EU:n komission Yrittäjyyden vihreä kirja 21.1.2003](#)

- Luotava yrittäjämäinen toimintatapa, vahvistettava yrittäjätaitoja sekä luotava tietoisuus yrittäjyydestä uravaihtoehtona

[Hallitusohjelma ja siihen liittyvä yrittäjyyden politiikkaohjelma](#)

- Yrittäjyyttä edistetään koulutuksen kaikilla tasoilla
- Yrittäjyyden houkuttelevuutta uravaihtoehtona lisätään

[Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2003–2008](#)

- Yrittäjyyttä tuetaan vahvistamalla koulutuksen ja työelämän välistä vuorovaikutusta
- Parannetaan opettajien ja opinto-ohjaajien tietoja yrittäjyydestä
- Kehitetään opetussisältöjä ja menetelmiä kaikessa koulutuksessa
- Aikuis-koulutuskeskuksille ja ammatillisille erikoisoppilaitoksille pienyritysten palvelutehtävä

[Opetusministeriön yrittäjyyslinjaukset](#)

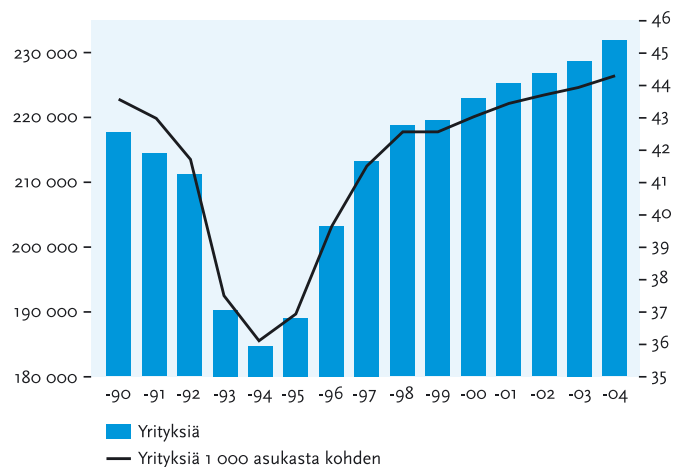
- Opettajien pätevyyttä yrittäjyydessä lisätään
- Ulkopuolisten yrittäjyyden asiantuntijoiden osuutta opetustyössä kasvatetaan
- Koulu- ja elinkeinotoimen yhteistyötä tiivistetään kuntatasolla
- Opettajakoulutusta kehitetään
- Yrittäjyyskasvatusta koskevaa tutkimusta lisätään

► YRITYSTOIMINTA SUOMESSA

1.1 Yritykset

Vuoden 2004 lopussa Suomessa oli yrityksiä 232 305 (pl. maatalousyritykset). Pienten ja keskisuurten yritysten osuus yritysten kokonaismäärästä oli 99,8 %. Eniten yrityksiä on Uudenmaan maakunnassa. Väestömäärään suhteutettuna yrityksiä on runsaimmin Ahvenanmaalla. Yritysten määrä on kasvanut erityisesti palvelualoilla. Suosituin yritysmuoto on osakeyhtiö, joita on yli 43,5 % yrityksistä. Elinkeinonharjoittajien osuus yrityksistä on 41 %. Viidenneksellä pk-yrityksistä on vientiä.

Kuvio 1 YRITYSTEN LUKUMÄÄRÄ JA OSUUS 1000 ASUKASTA KOHDEN 1990–2004.

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri ja väestötieto, Tilastokeskus

Yritysten määrä on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden ajan. Vuonna 1998 saavutettiin 90-luvun alun lamaa edeltävä yritysten määrä. Myös yritysten osuus väestön määrään nähden on kasvanut kymmenessä vuodessa 36 yrityksestä yli 44 yritykseen 1000 asukasta kohden.

Taulukko 1 YRITYKSET MAAKUNNITTAIN 2004.

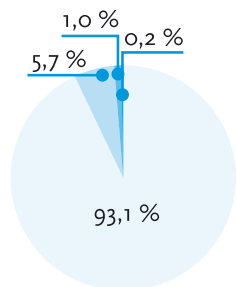
	Yrityksiä, lkm	Osuus Suomen yrityksistä, %	Asukasta yritystä kohden, lkm	Alle 10 työntekijän yritysten osuus, %
Uusimaa	69 100	29,7	19,5	91,7
Varsinais-Suomi	21 628	9,3	21,0	93,3
Pirkanmaa	19 974	8,6	23,3	93,5
Pohjois-Pohjanmaa	13 202	5,7	28,4	93,0
Satakunta	10 531	4,5	22,0	93,7
Keski-Suomi	10 411	4,5	25,7	94,1
Etelä-Pohjanmaa	9 622	4,1	20,2	94,3
Pohjois-Savo	9 156	3,9	27,4	93,1
Päijät-Häme	8 574	3,7	23,2	93,3
Pohjanmaa	8 367	3,6	20,7	93,9
Lappi	7 962	3,4	23,4	94,3
Etelä-Savo	6 777	2,9	23,8	94,8
Kanta-Häme	6 749	2,9	24,8	93,6
Kymenlaakso	6 691	2,9	27,7	92,6
Pohjois-Karjala	6 251	2,7	27,0	94,5
Etelä-Karjala	4 935	2,1	27,5	93,6
Itä-Uusimaa	4 506	1,9	20,5	94,6
Keski-Pohjanmaa	3 146	1,4	22,4	94,4
Kainuu	2 949	1,3	29,2	93,7
Ahvenanmaa	1 765	0,8	15,0	92,7
Yhteensä	232 305	100,0	22,4	93,1

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri, Tilastokeskus

Lähes kolmannes yrityksistä sijaitsee Uudenmaan maakunnassa. Vähiten yrityksiä (pl. Ahvenanmaa) sekä määrällisesti että suhteutettuna asukasmäärään on Kainuussa. Mikroyritysten määrä on suurin Etelä-Savossa ja pienin Uudellamaalla. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan väliset erot ovat suuria.

Kuvio 2

YRITYSTEN LUKUMÄÄRÄN (232 305 KPL) JAKAUTUMINEN KOKOLUOKITTAIN VUODEN 2004 LOPUSSA.

Mikro (1-9 henkilöä)

Pienet (10-49 henkilöä)

Keskisuuret (50-249 henkilöä)

Suuret (yli 250 henkilöä)

Lähde: Tilastokeskus

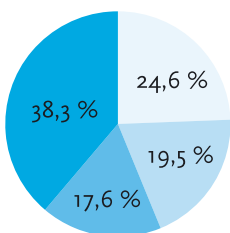
Pk-yritysten osuus yritysten määrällä mitattuna on 99,8 %.

Suuret yritykset, joita määrällisesti on 0,2 % kaikista yrityksistä, työllistävät noin 38 % yksityisen sektorin henkilöstöstä.

Pk-sektorin osuus yritysten liikevaihdosta on yli puolet.

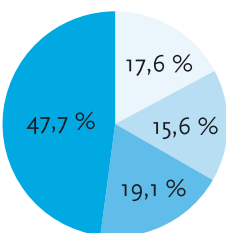
Kuvio 3

YRITYSTEN HENKILÖSTÖ (1 312 245 TYÖNTEKIJÄÄ) ERI KOKOLUOKAN YRITYKSISSÄ VUODEN 2004 LOPUSSA.

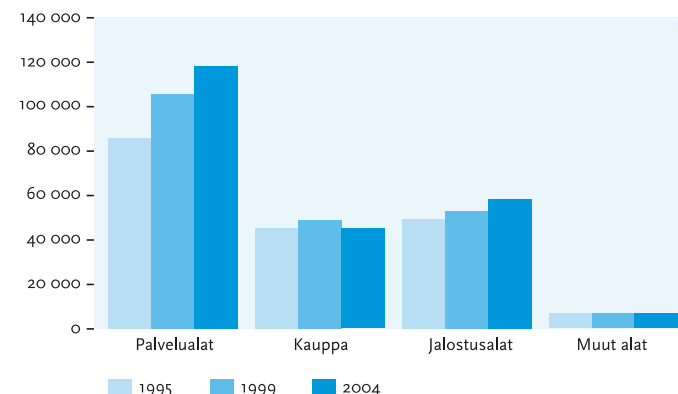

Kuvio 4

YRITYSTEN LIIKEVAIHDON (NOIN 300 MILJARDIA EUROA) JAKAUTUMINEN ERIKOKOISISSA YRITYKSISSÄ VUODEN 2004 LOPUSSA.

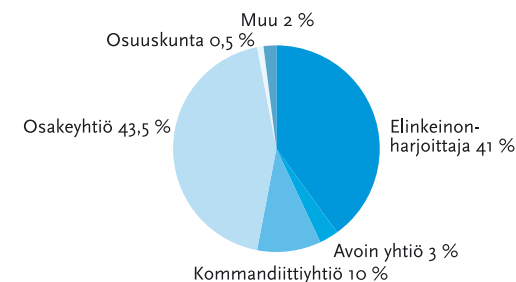
Kuvio 5 YRITYSTEN MÄÄRÄN KEHITYS PÄÄTOIMIALOITTAIN 1995, 1999 JA 2004.

Lähde: Tilastokeskus

Päätoimialoista palvelualat ovat suurin ryhmä. Niiden osuus muihin toimialoihin verrattuna kasvaa nopeasti.

Kuvio 6 YRITYKSET SUOMESSA OIKEUDELLISEN MUODON MUKAAN 2004.

Lähde: Tilastokeskus

Suosituin yritysmuoto on osakeyhtiö. Uusista yrityksistä elinkeinonharjoittajia on enemmän kuin osakeyhtiöitä. Yritystoiminnan vakiintuessa ja laajentuessa yritysmuoto usein muutetaan osakeyhtiöksi (SY, jäsenrekisteri 2004).

Taulukko 2 YRITYKSET TOIMIALOITTAIN VUODEN 2004 LOPUSSA.

Toimiala	osuus lukumäärästä %	osuus henkilöstöstä %	osuus liikevaihdosta %
Palvelut	41	28	11
Kauppa	20	18	33
Rakentaminen	14	10	6
Teollisuus	11	30,5	38
Liikenne	10	11	8
Muut	4	2,5	4
Yhteensä	100	100	100

Lähde: Tilastokeskus

Palvelualoilla on eri toimialoista eniten yrityksiä. Palvelualojen yritysten liikevaihto edustaa kuitenkin vain noin kymmenettä osaa kaikkien yritysten liikevaihdosta. Toisaalta teollisuudessa on vain noin kymmenesosa yrityksistä, mutta se työllistää noin 30 % yritysten henkilöstöstä. Teollisuusyritysten osuus on 38 % yritysten liikevaihdosta.

Taulukko 3 PK-YRITYSTEN VIENNI YRITYSKOON MUKAAN VUONNA 2004.

Yrityksen kokoluokka, työntekijöiden määrä	Vientirytysten osuus, %	Vienti liikevaihdosta, %	Suoran viennin osuus, %	Epäsuoran viennin osuus, %
1-9	17	32	55	45
10-49	29	37	58	42
50-249	54	36	76	24
Yhteensä	20	34	58	42

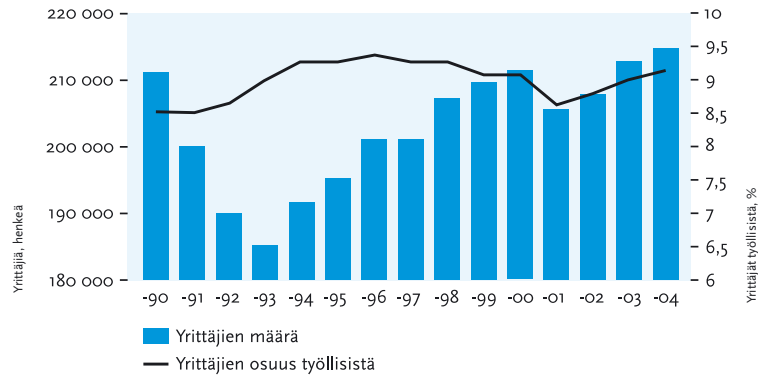
Lähde: Pk-yritysten toimintaympäristö ja kehitysnäkymät -selvitys, KTM

Viidesnes yrityksistä on vientirytyksiä. Kuusi kymmenestä vientirytyksestä toimii itse suoraan vientimarkkinoilla ja neljä kymmenestä vientirytysten alihankkijoina.

1.2 Yrittäjät

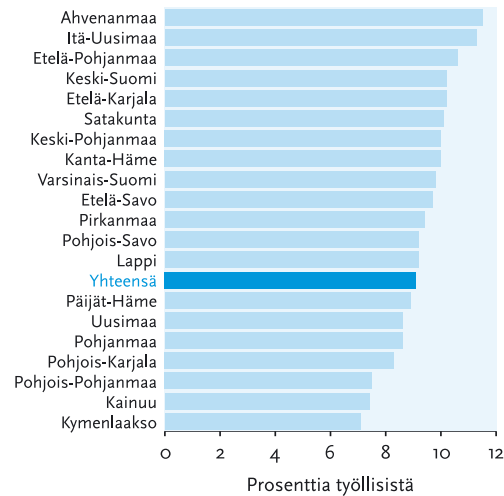
Tilastokeskuksen Työvoimatutkimuksen mukaan yrittäjiä oli vuoden 2004 lopussa 215 400 (pl. maatalousyrittäjät). Yrittäjien osuus työllisistä on 9,1 %. Yrityksistä 85,7 työllistää alle neljä henkilöä. Naisia yrittäjistä on noin 72 000 (pl. maatalousyrittäjät) eli kolmannes. Naisyrittäjien määrä on jatkuvassa kasvussa. Yrittäjistä 56 % on yli 45-vuotiaita. Alle 34-vuotiaita on yrittäjistä 16 %.

Kuvio 7 YRITTÄJIEN MÄÄRÄ (PL. MAA- JA METSÄTALOUS) JA OSUUS TYÖLLISISTÄ VUOSINA 1990-2004.

Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

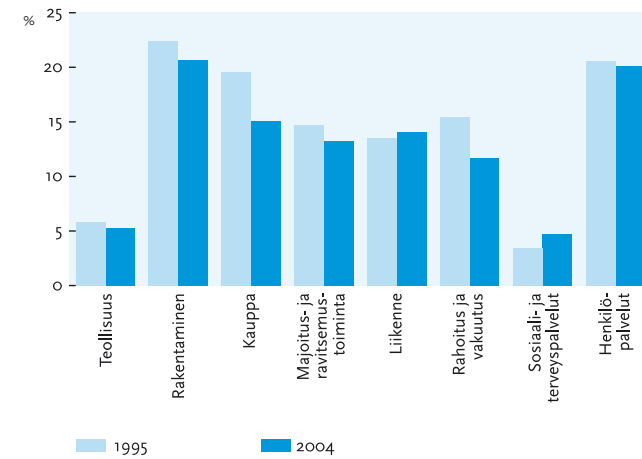
Kuvio 8 YRITTÄJIEN OSUUS TYÖLLISISTÄ MAAKUNNITTAIN (PL. MAA- JA METSÄTALOUS) 2004.

Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

Yrittäjien osuus työllisistä on suurin Ahvenanmaalla ja Itä-Uudellamaalla, pienin Kymenlaaksossa.

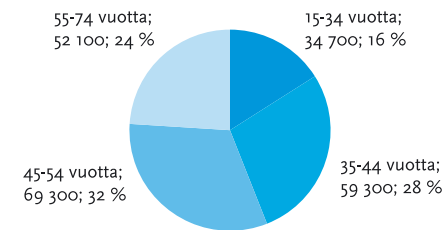
Kuvio 9 YRITTÄJÄT TYÖLLISISTÄ TOIMIALOITTAIN 1995 JA 2004.

Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

Rakennusalalla yrittäjien osuus työllisistä on yli viidennes. Pienin osuus on teollisuudessa (5 %). Liikenteessä ja sosiaali- ja terveyspalveluissa yrittäjien osuus työllisistä on kasvanut vuodesta 1995.

Kuvio 10 YRITTÄJIEN MÄÄRÄ JA OSUUS IKÄRYHMITÄIN (PL. MAA- JA METSÄTALOUS) VUONNA 2004.

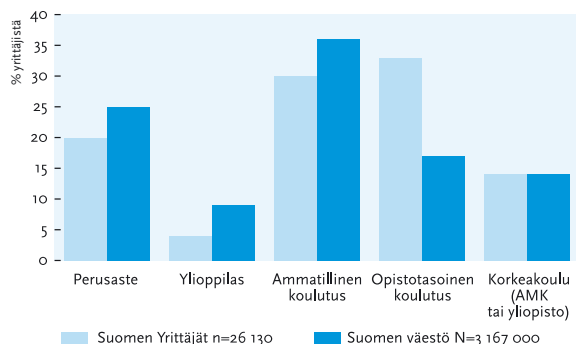

Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

Suurin yrittäjien ikäryhmä on 45 – 54 -vuotiaat, jossa ikäryhmässä on lähes kolmannes yrittäjistä. Yli puolet yrittäjistä on yli 50-vuotiaita.

2.1 Yrittäjien ja väestön koulutuspohja

Kuvio 11 YRITTÄJIEN JA SUOMEN 20–64 -VUOTIAAN VÄESTÖN KOULUTUSPOHJAN JAKAUTUMINEN VUONNA 2004.

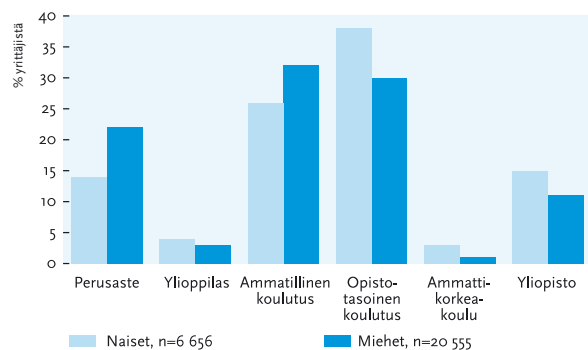

Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 10/2004, Tilastokeskus 31.12.2003

Yrittäjistä 24 %:lla on yleissivistävä koulutus, 63 %:lla on ammatillinen tai opistoasteen koulutus ja 14 %:lla korkeakoulutus. Yrittäjillä on hieman muuta väestöä korkeampi koulutustaso.

2.2 Yrittäjien koulutus sukupuolen, iän ja yrityksen perustamisajankohdan mukaan

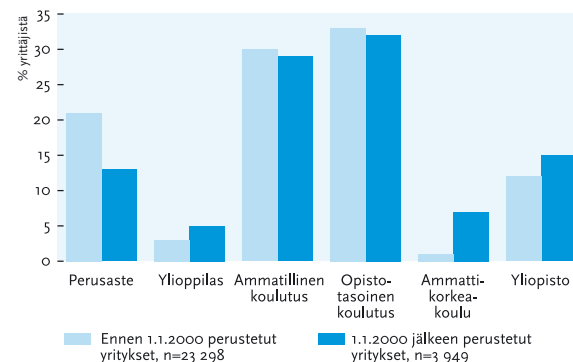
Kuvio 12 NAISYRITTÄJIEN JA MIESYRITTÄJIEN KOULUTUSTASO VUONNA 2004.

Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 10/2004

Naisyrittäjien koulutustaso on hieman korkeampi kuin miesyrittäjien. Yleissivistävän koulutuksen varassa on naisista 18 % ja miehistä 27 %. Ammatillinen tai opistoasteinen koulutus on naisista 64 %:llä ja miehistä 62 %:lla. Korkeakoulututkinto on naisista 18 %:lla ja miehistä 13 %:lla.

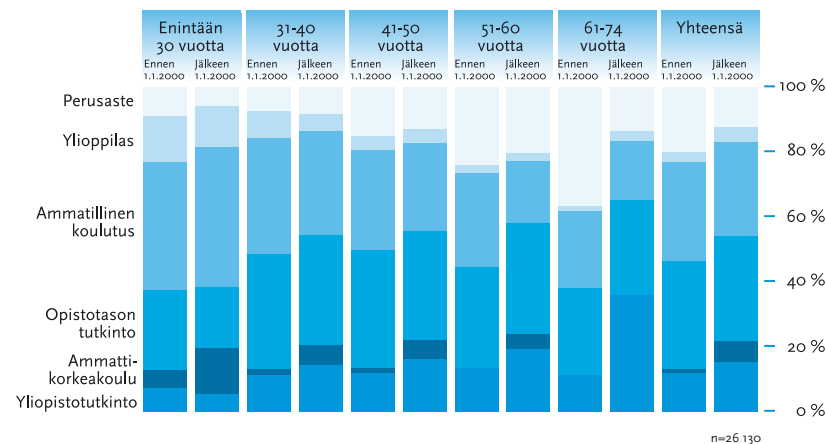
Kuvio 13 YRITTÄJIEN KOULUTUS ENNEN 1.1.2000 JA SEN JÄLKEEN PERUSTETUISSA YRITYKSISSÄ.

Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 10/2004

Uusien yrittäjien koulutuspohja on huomattavasti korkeampi kuin ennen vuotta 2000 yrityksensä perustaneilla yrittäjillä. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden yrittäjien osuus kasvaa.

Kuvio 14 YRITTÄJIEN IKÄ JA KOULUTUSTASO ENNEN JA JÄLKEEN 1.1.2000 PERUSTETUISSA YRITYKSISSÄ.

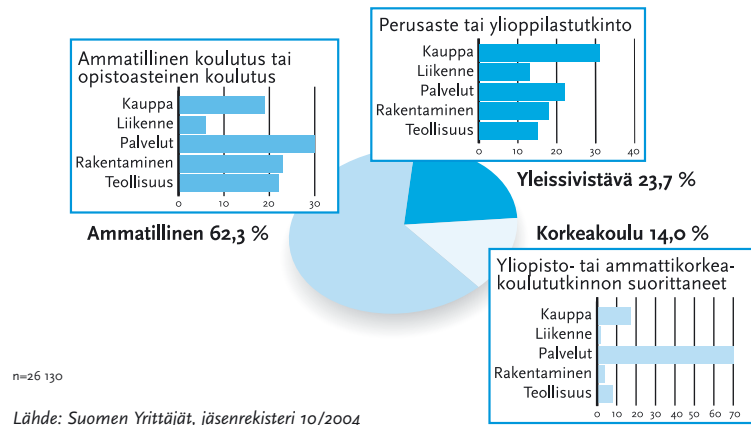

Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 10/2004

Ammatillisen ja opistotasaisen koulutuksen osuus on vähentynyt 30–50 -vuotiaiden uusien yrittäjien ikäryhmissä. Opisto- ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden yrittäjien osuus on lisääntynyt yli 50-vuotiaiden uusien yrittäjien ikäryhmissä. Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden yrittäjien osuus on edelleen merkittävä kaikissa ikäryhmissä. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden yrittäjien osuus on noussut jo yli viidennekseen.

2.3 Yrittäjien koulutus toimialan mukaan

Kuvio 15 YRITTÄJIEN KOULUTUSPOHJA TOIMIALOITTAIN VUONNA 2004.

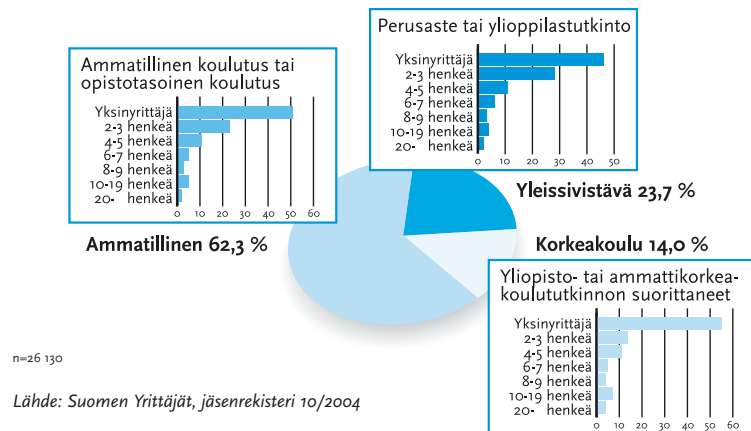

Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 10/2004

Yleissivistävä koulutus pohja on yleisintä kaupan alalla. Peruskoulu- tai lukiopohjalla yrittäjinä toimivista 31 % sijoittuu kaupan alalle. Ammatillisen tai opistotasaisen tutkinnon suorittaneet yrittäjät sijoittuvat useimmiten palvelualoille. Korkeakoulututkinto on selkeästi yleisintä palvelualoilla.

2.4 Yrittäjien koulutus yrityksen koon mukaan

Kuvio 16 YRITTÄJIEN KOULUTUSPOHJA YRITYKSEN KOON MUKAAN VUONNA 2004.

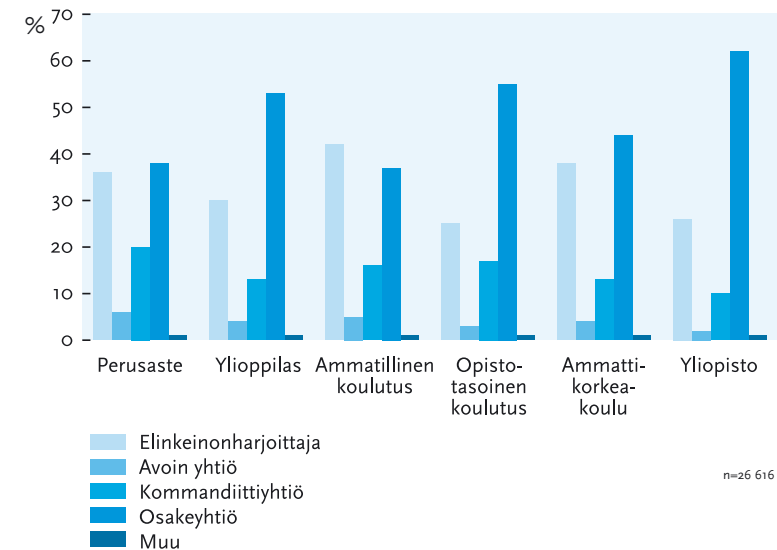

Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 10/2004

Korkeakoulututkinnon suorittaneet yrittäjät toimivat muun tutkinnon suoritteita yrittäjiä useammin joko yksinyrittäjinä tai työllistävät yli 10 henkilöä. Yrittäjän koulutus pohjalla ei kuitenkaan näytä olevan merkittävästi yhteyttä yrityksen kokoon.

2.5 Yrittäjien koulutus yritysmuodon mukaan

Kuvio 17 YRITTÄJIEN KOULUTUSPOHJA YRITYSMUODON MUKAAN 2004.

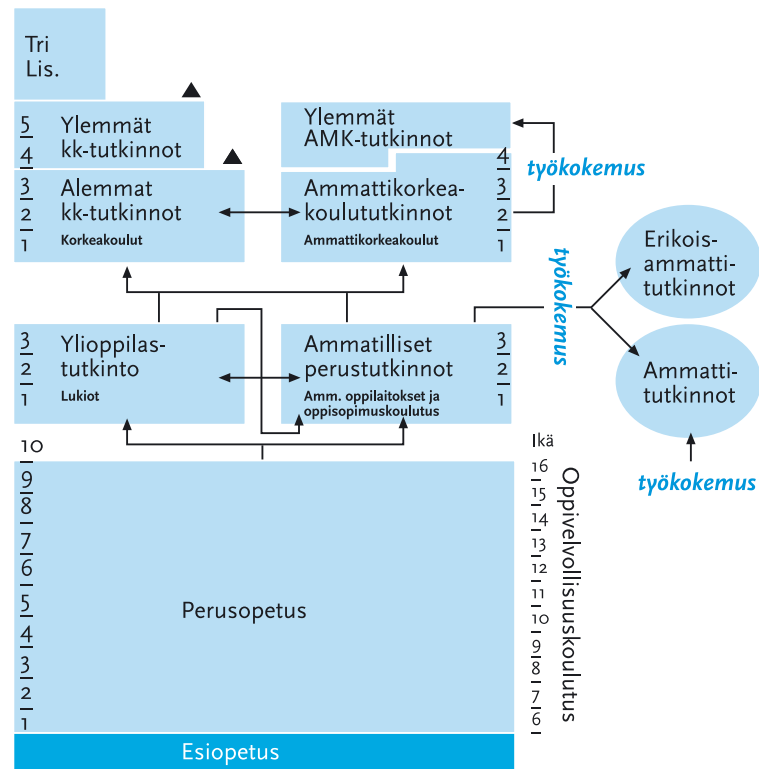
Lähde: Suomen Yrittäjät, jäsenrekisteri 10/2004

Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden keskuudessa suosituinta on toimia elinkeinonharjoittajina. Sen sijaan korkeakoulututkinnon suorittaneiden yrittäjien yritysmuotona on yleisimmin osakeyhtiö. Kuitenkin uusissa yrityksissä yritysmuodoksi valitaan usein elinkeinonharjoittaminen.

► KOULUTUS JA YRITTÄJYYSOPETUS

3.1. Suomen koulutusjärjestelmä

Kuvio 18 KAAVIO SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTelmäSTÄ.

Suomen koulutusjärjestelmä koostuu vapaaehtoisesta esiopetuksesta, oppivelvollisuuskouluna suoritettavasta 9-vuotisesta peruskoulusta ja sen jälkeen suoritettavasta toisen asteen ja korkea-asteen opinnoista. Toisen asteen opintoja ovat lukiokoulutus, joka päättyy ylioppilastutkintoon ja ammatillinen kolmivuotinen peruskoulutus. Molemmat näistä koulutusväylistä antavat jatkotutkintokelpoisuuden korkeakouluopintoihin. Lähinnä aikuisille suunnatut ammatilliset näyttötutkinnot luetaan myös toisen asteen tutkintoihin. Näyttötutkintoina voi suorittaa ammatillisen perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnon. Esimerkiksi yrittäjän ammatti- ja erikoisammattitutkinto ovat tällaisia näyttötutkintoja.

Korkeakoulutason muodostavat ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkinnot. Ammattikorkeakoulussa voi suorittaa perustutkinnon lisäksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon, joka rinnastetaan ylempään korkeakoulututkintoon. Yliopistotutkintoja ovat kandidaatin ja maisterin tutkinnot sekä jatkotutkintoina suoritettavat lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot.

3.2. Oppilaitokset, opiskelijamäärät ja suoritettut tutkinnot

Taulukko 4 OPPILAITOKSET JA OPISKELIJAMÄÄRÄT OPPILAITOSTYYPIN MUKAAN VUONNA 2004.

Oppilaitostyyppi	Oppilaitoksia	Opiskelijoita
11 Peruskoulu	3 476	568 300
12 Peruskouluasteen erityiskoulu	207	10 200
15 Lukiot	436	127 200
19 Perus- ja lukioasteen koulut	37	23 800
21 Ammatilliset oppilaitokset	187	132 700
22 Ammatilliset erityisoppilaitokset	13	4 200
23 Ammatilliset erikoisoppilaitokset	42	25 900
24 Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset	40	35 000
28 Palo-, poliisi- ja vartiointialojen oppilaitokset	2	1 500
29 Sotilasalan ammatilliset oppilaitokset	18	..
41 Ammattikorkeakoulu	31	143 200
42 Yliopistot	20	174 000
43 Sotilaskorkeakoulu	1	..
61 Musiikkioppilaitokset	91	59 600
62 Liikunnan koulutuskeskukset	14	1 300
63 Kansanopistot	87	10 600
64 Kansalaisopistot	251	510 000
65 Opintokeskukset	11	50 400
66 Kesäyliopistot	20	29 700
99 Muut oppilaitokset	20	19 100
Yhteensä	5 004	1 926 700

Lähde: Oppilaitostilastot, Tilastokeskus

Kouluaste	Tutkinnot
Peruskoulun päästötodistus ^{*)}	60 526
Ylioppilastutkinto ^{*)}	35 167
Ammatilliset perustutkinnot ^{*)} (opetussuunnitelmaperusteinen)	38 460
Ammatilliset tutkinnot ^{**)} (näyttötutkintoperusteinen)	
• perustutkinto	9 600
• ammatti- tai erikoisammattitutkinto	17 500
Amk-tutkinnot ^{**)}	20 670
Yliopistot ^{**)}	
• alempi	2 700
• ylempi	12 600
• lis.	560
• tohtori	1 400

^{*)} vuosi 2003

^{**)} vuosi 2004

Näyttötutkintoihin osallistui vuonna 2004 noin 51 500 henkilöä. Näistä ammatilliseen perustutkintoon liittyviä näyttöjä antoi noin 20 000 henkilöä ja ammatti- tai erikoisammattitutkinnon näyttöjä 31 500 henkilöä. Ammatillisen perustutkinnon näyttönä suoritti noin 9 600 henkilöä ja ammatti- tai erikoisammattitutkinnon noin 17 500 henkilöä. Yrittäjän ammatti- ja erikoisammattitutkintoja suoritettiin vuonna 2005 noin 1 150.

3.3 Yrittäjyys koulutuksen eri asteilla

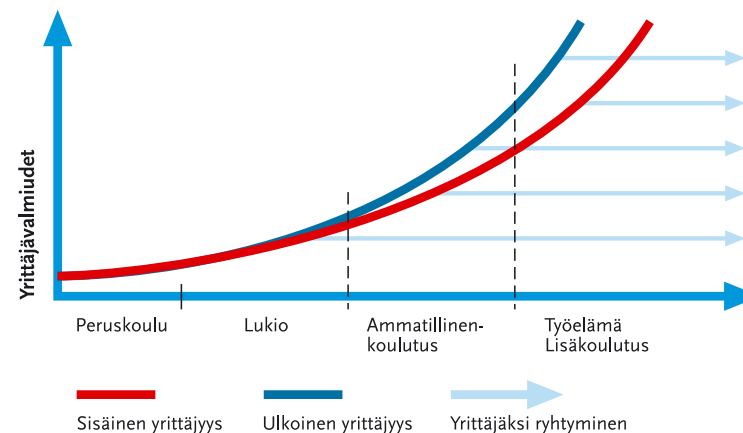
Peruskoulun ja lukion sekä aikuisten perusopetuksen ja lukiokoulutuksen uusissa opetussuunnitelmien perusteissa yrittäjyys on aihekokonaisuutena. Aihekokonaisuuksissa on kysymys koko elämäntapaa koskevista asioista. Yrittäjyys sisällytetään kaikkiin oppiaineisiin oppiaineelle luontevalla ja oppilaan kehitysvaiheen edellyttämällä tavalla. Yrittäjyysteeman avulla yhdistetään eri oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Tavoitteena on, että yrittäjyys näkyy myös koulun toimintakulttuurissa. Yleissivistävässä koulutuksessa yrittäjyys ilmenee lähinnä sisäisenä yrittäjyytenä. Tavoitteena on vaikuttaa nuorten asenteisiin, aktivoida nuoria sekä antaa perustietoja yrittäjyydestä ammattina ja yhtenä uravaihtoehtona.

Ammatillisessa koulutuksessa hyvään ammattiosaamiseen sisällytetään valmius toimia myös yrittäjänä. Sekä opetussuunnitelmaperusteisissa ammatillisissa perustutkinnoissa että näyttötutkintoina suoritettavissa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa yrittäjyys on läpäisevänä aiheena kaikilla aloilla ja kaikissa tutkinnoissa. Yrittäjyys voi sisältyä tutkintoihin pakollisina, valinnaisina tai vapaasti valittavina opintoina. Lisäksi on mahdollista suorittaa erityinen yrittäjän ammattitutkinto tai yrittäjän erikoisammattitutkinto. Yrittäjäkoulutuksen toteuttamista ja kehittämistä varten on asetettu Yrittäjyysalan tutkintotoimikunta ja Yrittäjyysalan koulutustoimikunta.

Ammattikorkeakouluissa yrittäjyysopintoja on sisällytetty moniin koulutusohjelmiin. Useissa koulutusohjelmissä yrittäjyys on pakollisina opintoina, mutta yleensä se on valinnainen aihe. Yrittäjyysopintojen laajuus ja pakollisuus vaihtelee ammattikorkeakouluittain ja koulutusohjelmittain. Kaikilla ammattikorkeakouluilla on yrityshautomotoimintaa ja hautomot muodostavat FINPIN verkoston. Yrityshautomoissa opiskelijat voivat testata liikeideoitaan. Ne palvelevat myös toimivien yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan tarpeita. Ammattikorkeakoulu tarjoavat palveluita myös omistajanvaihdostilanteissa. Ylempänä ammattikorkeakoulututkintona voi suorittaa Yrittäjyden ja liiketoimintaosaamisen koulutusohjelman.

Yliopistoissa yrittäjyysopintoja voi suorittaa vaihtelevan laajuisina opintoina. Laajuus vaihtelee opiskelualoittain. Monissa yliopistoissa voi lisäksi opiskella yrittäjyyden opintokokonaisuuksia ja joissakin yliopistoissa yrittäjyyden voi ottaa pääaineekseen. Yleensä yrittäjyys ei kuitenkaan kuulu pakollisiin opintoihin. Opinnot keskittyvät yrittäjyysosaamiseen, mutta joissakin kasvatustieteellisissä tiedekunnissa on tarjottu myös yrittäjyyskasvatuksen opintokokonaisuutta. Yrittäjyyden tutkimus yliopistoissa on lisääntynyt. Ensimmäinen yrittäjyyskasvatuksen professori perustettiin vuonna 2004 Tampereen yliopistoon.

Kuvio 19 YRITTÄJÄVALMIUKSIEN KEHITYMINEN.

Yrittäjyysvalmiuksia voidaan kehittää nykyisin kaikilla koulutuksen eri asteilla. Yleissivistävässä opetuksessa painopiste on sisäisessä yrittäjyydessä eli nuorten kasvamisessa yrittäjämäiseen toimintatapaan. Tämän lisäksi nuoret saavat perustietoja yrittäjyydestä. Yrittäjyyskasvatukseen liittyvänä tavoitteena on, että nuori näkee yrittäjyyden yhtenä varteenotettavana ammatti- ja uravaihtoehtona. Ammatillisessa koulutuksessa (ml. korkeakouluopinnot) tulee mukaan myös ulkoiseen yrittäjyyteen opettaminen, jossa asennekasvatuksen lisäksi opintoihin sisältyy merkittävästi yrittäjätaitojen opetusta. Yrittäjätaitoja voidaan hankkia kaikilla koulutuksen asteilla, jopa työelämävaiheen aikana.

► LOPUKSI

Yrittäjyyskasvatuksen näkymät ovat hyvät. Yhteiskunnassa tunnustetaan myönteisen hyvinvointikehityksen ja yrittäjyyden yhteys. Hallitusohjelma, KESU 2003–2008, OPM:n yrittäjyyslinjaukset sekä OPH:n vahvistamat opetussuunnitelmien perusteet antavat tukevan pohjan yrittäjyyteen perehtymistä ja oppimista varten. Nämä linjaukset velvoittavat ja kannustavat oppilaitoksia toimintansa kehittämiseen yrittäjydessä. Monet yrittäjyyskasvatuksen tulokset näkyvät kuitenkin vasta useiden vuosien päästä. Myönteisistä yrittäjyysasenteista ja -opeista on hyötyä myös jokapäiväisessä toiminnassa.

Isoja haasteita ovat opettajien täydennyskoulutus ja oppimateriaalin uudistaminen. Yrittäjyyskasvatuksen toimenpiteiden painopiste on siirtynyt valtakunnan tasolta paikalliselle tasolle. Alueellisella ja paikallisella verkostoitumisella saadaan aikaan parhaat tulokset. Toimintaverkon keskiössä ovat kunnat, oppilaitokset ja yrittäjäjärjestöt. Onnistumisen edellytykset paranevat, kun yleinen mielipide yrittäjyyttä kohtaan pidetään positiivisena.

► MISTÄ LISÄTIETOA?

www.yrittajat.fi

www.oph.fi

www.edu.fi/yrittajyys

www.tilastokeskus.fi

www.ktm.fi/yrittajyys -> yrittäjyyskatsaus

www.ktm.fi/savy -> yritystietoa

www.yrityssuomi.fi

YRITTÄJYYS

YRITTÄJYYSSALAN
KOULUTUSTOIMIKUNTA

OPETUSHALLITUS

Suomen Yrittäjät

PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221,
faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi